

100 poslodavaca o minimalnoj ceni rada

УНИЈА
ПОСЛОДАВАЦА
СРБИЈЕ

Август 2017. године

Rezime

- 68% poslodavaca smatra da se nisu stekli uslovi za rast minimalne cene rada.
- Od 32% poslodavaca koji smatraju da minimalna cena rada treba da se poveća, skoro polovina smatra da to povećanje bude do maksimalno 140 dinara
- Za povećanje minimalne cene rada su u najvećoj meri poslodavci koji obavljaju poslovnu aktivnost u Vojvodini i Beogradu.
- Sa aspekta poslovne delatnosti, poslodavci iz prerađivačkog sektora (posebno metalska industrija) su u većoj meri zauzeli stav za povećanje minimalne cene rada, dok su poslodavci iz trgovinske delatnosti protiv rasta minimalne cene rada jer smatraju da se nisu stekli uslovi za rast zarada u njihovoj grani.
- Dva ključna rešenja, prema mišljenju poslodavaca, koja bi omogućila rast, ne samo minimalne cene rada, već zarada generalno posmatrano su **umanjenje poreza i doprinosa na zaradu i oštra kaznena politika za sve koji posluju u neformalnoj ekonomiji.**

Uvodne napomene

Poslodavci su anketirani putem mejla tokom jula 2017. godine kako bi se obezbedila pouzdanost da su odgovori dobijeni od vlasnika ili lica ovlašćenih za zastupanje. U ovoj analizi se neće imenovati lica i kompanije koje su nam dostavile svoje podatke i komentare

100 poslodavaca o minimalnoj ceni rada

Rezultati istraživanja

Tokom jula sproveli smo istraživanje o uslovima za dalji rast minimalne cene rada u kom je učestvovalo 100 poslodavaca vlasnika ili lica ovlašćenih za zastupanje. Posmatrajući firme po njihovoj veličini u ovom istraživanju najveći broj anketiranih poslodavaca su vlasnici malih preduzeća. Regionalno gledano u ovom istraživanju učestvovalo je 16 firmi iz Istočne i Južne Srbije, 24 iz Beograda, 22 iz Šumadije i Zapadne Srbije i 38 firmi iz Vojvodine.

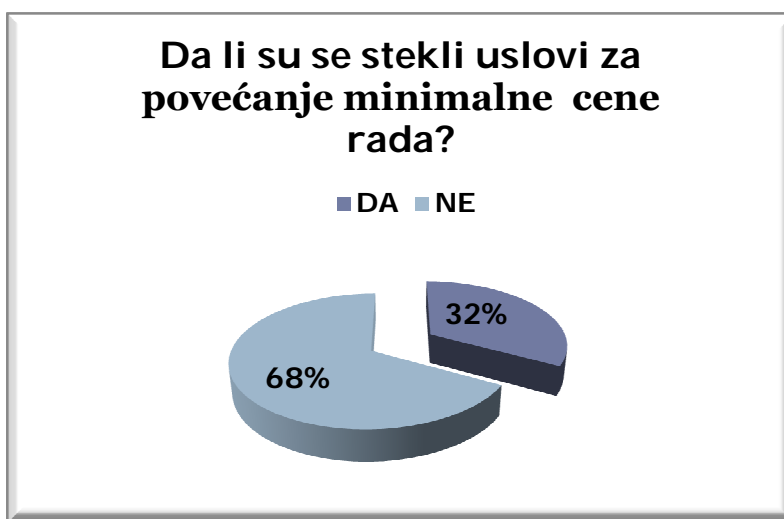
Najveći broj anketiranih poslodavaca obavlja svoju poslovnu aktivnost u proizvodnim delatnostima, njih 63% i to u Metalskoj industriji (16 firmi), Tekstilnoj industriji (15 firmi), Hemijskoj industriji (11 firmi), IT Sektoru (8 firmi), Prehrambenoj industriji (7 firmi) itd...

U sekoru usluga posluje 37% poslodavaca i to u trgovini (12 firmi), transportu, finansijama i administraciji itd...

Ukupan broj zaposlenih kod anketiranih poslodavaca je 19.020

Veličina firme	Broj anketiranih poslodavaca	Ukupan broj zaposlenih kod anketiranih poslodavaca
Preduzetnik	3	18
Mikro firma	27	325
Mala firma	42	1942
Srednja firma	19	4473
Velika firma	9	12262
UKUPNO	100	19020

Najveći broj poslodavaca, njih 68% smatra da se još uvek nisu stekli uslovi za povećanje minimalne cene rada.

Od 32 poslodavaca koja su se izjasnila za povećanje, dve firme nisu dale predlog visine minimalne cene rada, njih 13 je definisalo iznos minimalne cene rada do 140 dinara, dok je 17 poslodavaca opredelilo iznos veći od 140 dinara.

“U našem preduzeću čak i najniže zarade su daleko iznad vrednosti aktualne minimalne zarade u Srbiji, te eventualno povećanje iste ne bi značajno uticalo na poslovanje kompanije, shodno tome ne bismo želeli da se detaljnije izjasnimo u ovom pitanju.”

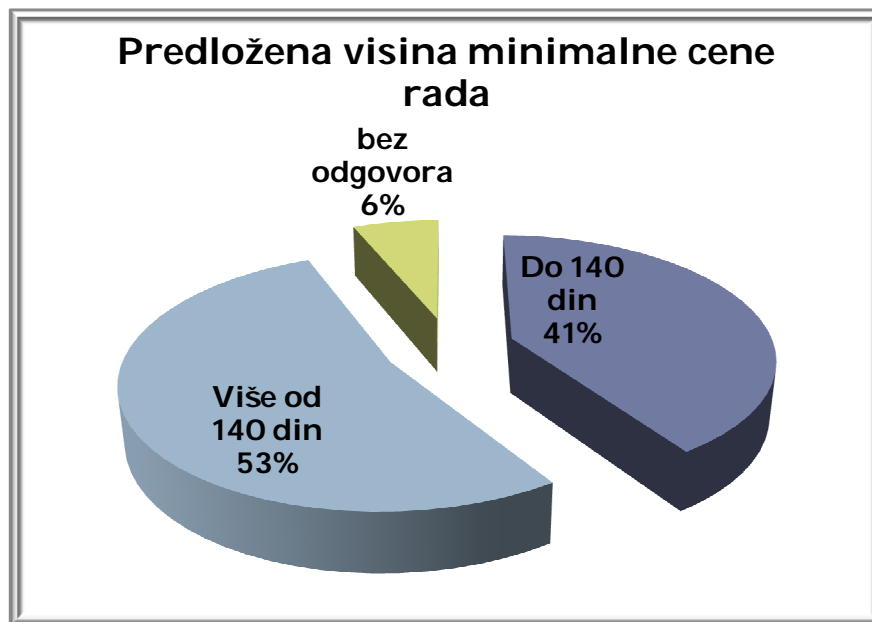
Kompanija koja poluje u delatnosti farmaceutske industrije

Poslodavci koji su se izjasnili za povećanje minimalne cene rada u najvećem broju obavljaju svoju poslovnu aktivnost u regionu **Vojvodine i Beograda**, njih 20.

Najmanji broj anketiranih poslodavaca iz Istočne i južne Srbije se izjasnilo za povećanje minimalne cene rada, svega 5 poslodavaca.

Posmatrano prema delatnosti, za povećanje “minimalca” u najvećoj meri su poslodavci iz sektora metalske industrije, njih 9, dok ih je najmanje u sektoru trgovine.

Sa aspekta veličine kompanije, **za rast minimalca su u najvećoj meri poslodavci, vlasnici malih firmi** i to njih 14, potom 8 poslodavaca vlasnika mikro firmi, 5 srednjih preduzeća, 3 velike kompanije i 2 od 3 anketirana preduzetnika.

Izvodi iz komentara poslodavca o minimalnoj ceni rada

„Povećanje minimalne cene rada je samo još jedan udar na džepove malih poslodavaca. Svi oni isplaćuju minimalac da bi smanjili i tako velike troškove doprinosa. A mali poslodavci su maltene radnici, uglavnom su samozaposleni oni i njihova porodica. Veći poslodavci i tako isplaćuju veće zarade, pa ih ne dotiče povećanje minimalca, kao ni državni sektor.“

Vlasnik mikro firme iz Kruševca

„Na nama je ogroman pritisak od inostranih firmi koje posluju u RS a naši su najveći kupci da moramo da smanjimo proizvodne troškove i cene finalnih proizvoda kako bi ostali njihovi dobavljači a to nam trenutno ne ostavlja prostora za povećanje cene rada. Ukoliko bi morali da povećamo cenu sata predlazemo da to bude od sredine naredne godine- povećanje na 135 din.“

Vlasnik preduzeća srednje veličine iz Ljiga

“Minimalna cena rada bi trebalo da se izjednači sa neoporezivim iznosom zarade, ili bar da se veže proporcionalno. Na primer 80% brutirane minimalne cene rada da bude neoporezivo. Na ovaj način se stvar amehanizam kojim se postiže da interes zakonodavca nije isključivo na jednoj strani”

Direktor velike kompanije iz Sremske Mitrovice

„Prije povećanja zarade, potrebno je smanjiti rad na "crno", stvoriti uslove za kontrolu lažnih bolovanja, postrožiti sankcije nezaposlenima koji ne žele raditi“

Vlasnik kompanije koja zapošljava 450 radnika iz Rume

„Ne, još uvek nema uslova za povećanje minimalne cene rada. Svaki normalan poslodavac daje maksimum radniku i nikada ne otpušta dobrog radnika. Država prvo mora da se pozabavi sa preko 23.000 preduzeća koja nemaju ni jednog zaposlenog a rade i prave veliku dobirt, jer je to pranje para i **otimanje posla onima koji kao ja plaćanje poreza smatraju patriotizmom prvog reda**. Onda poreska uprava „jaše“ one koji rade pošteno, a one sa crne strane iako postoje prijave ne pitaju ništa sem što kažu ko ih je prijavio, tj koja „budala“ ih je prijavila.

Da bi se povećala minimalna cena rada, neophodno je da država viškove zaposlenih u administracijama lokalnih samouprava i po agencijama prekvalifikuje u poreske i druge inspektore i onda da eliminiše **PRODAJU NA CRNO, RAD NA CRNO jer nas takvi ubijaju**. Prijavio sam nekoliko njih koji rade 100% na crno i zarađuju ogromne milionske iznose u evrima i nikoga nije briga za to. Niko od restorana, pekara, hotela, poslastičarnica, picerija, fast food objekata **NEMA POTPISANE UGOVORE** o redovnom održavanju opreme na godinu dana i za gasnu opremu u skladu sa zakonom na **ŠEST MESECI**.“

Vlasnik mikro firme iz Novog Sada

„Odgovor je NE. Uslovi za privređivanje nikad nisu bili teži i svako povećanje minimalne zarade značilo bi i otpuštanje određenog broja radnika. Samo smanjenje doprinosa na plate moglo bi da utiče da se poboljša položaj poslodavca.“

Vlasnik male firme iz Beograda

„S obzirom da nema uslova za povećanje cene krajnjeg proizvoda smatramo da nema uslova ni za povećanje minimalne cene rada i nameta“

Vlasnik mikro firme iz Beograda

“Moje mišljenje kao direktora preduzeća u kome su zarade radnika daleko iznad minimalne date kao u popunjenoj anketi. Činjenica je da naši radnici imaju niske zarade a znamo da bi radnik bio potpuno posvećen poslu i da bi postigao visok nivo kvaliteta mora biti i dobro plaćen.

Kako očekujemo da strane firme plate više naše radnike ako ih mi ne platimo više? Kako očekujemo da povećamo cene naših proizvoda ako nema ko da ih plati?

Iako smo poslodavci i kalkulišemo svaku paru moramo da pogledamo i drugu stranu medalje.

U svakom slučaju vrlo je bitna delatnost i ne može biti ista zarada u farmaceutskoj industriji, automobilskoj ili u tekstilnoj gde je učešće radne snage značajno...”

Vlasnik firme srednje veličine iz Leskovca

*„Što veća minimalna cena, to veća poreska davanja, i sve manje prostora poslodavcima da povećaju zarade radnicima. Minimalna cena rada je obaveza poslodavcu da je radniku isplati, ukoliko je ispunjena norma izvršenog posla i provedeno puno radno vreme na poslu (Vrlo često norma ne bude ispunjena, te su i zarade umanjene) . Ova odredba ne važi za uplatu poreza i doprinosa. Tako dolazimo do apsurdna da povećanjem minimalne cene radnog časa za radnike, primorava poslodavce da isplaćuju čak niže zarade, pošto je državno zahvatanje iz prihoda veće, s obzirom da je veća osnovica, a prostora u ostvarenim prihodima više nema. Najbolji sistem oporezivanja zarada, za sada, jeste da ne postoji minimalna osnovica, već da se progresivno oporezuju stvarno isplaćene zarade radnika. Iako je minimalna cena rada oko 22.500 dinara, ogroman broj radnika prima niže zarade od ovog iznosa (**pekare, trafike, radnici u prodavnicama, konobari u kafićima, gradjevinari, radnici u kineskim radnjama, frizeri, tekstilni radnici, metalci, gradjevinci...**) a porezi i doprinosi se uplaćuju na minimalnu osnovicu, koja je veća od isplaćenih zarada. Prihodi u privredi toliko su mali, da ne postoji prostor za daljim povećanjem nameta na rad.“*

Vlasnik mikro firme iz Novog Sada

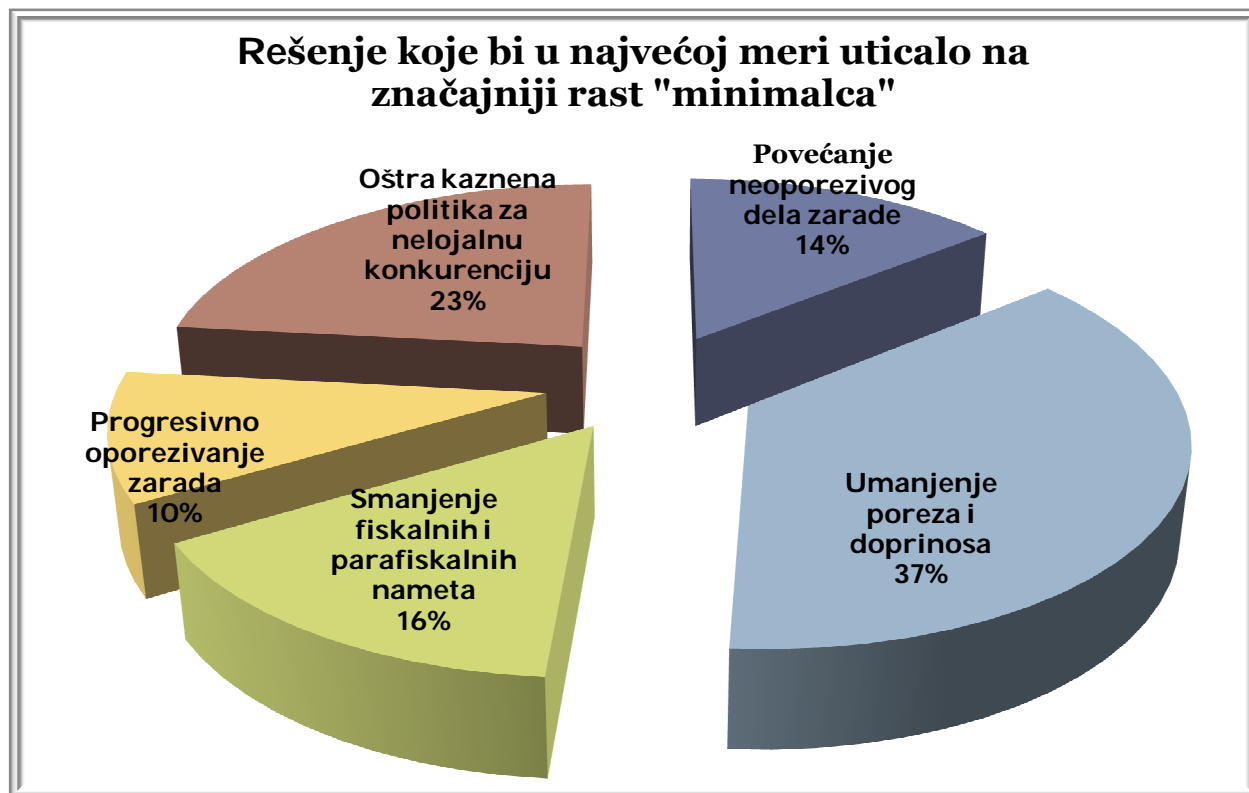
Koje rešenje bi u najvećoj meri uticalo na povećanje minimalne cene rada?

Tokom proteklog perioda u komunikaciji sa poslodavcima, izdvojilo se nekoliko mogućih rešenja koja bi značajno doprinela ne samo uvećanju minimalne cene rada, već i rastu zaposlenosti kao i smanjenju neformalne ekonomije. Pet najčešće isticanih predloga ponuđeni su anketiranim poslodavcima na ocenu:

- Povećanje neoporezivog dela zarade
- Umanjenje poreza i doprinosa
- Smanjenje fiskalnih i parafiskalnih nameta
- Progresivno oporezivanje zarada
- Oštra kaznena politika za nelegalnu konkurenciju koja ne prijavljuje zaposlene

Poslodavci su, takođe, imali mogućnost da listu dalje proširuju svojim predlozima.

Predlozi poslodavaca sa jedne strane bi uticali na smanjenje troškova poslovanja, dok bi sa druge strane državi bilo omogućeno da kroz umanjeње određenih obaveza proširi broj poreskih obveznika i na taj način pruži podršku i olakšicu privrednicima, a da budžetski prihodi u prvom periodu ostanu neizmenjeni i kasnije se uvećavaju.

Prema mišljenju poslodavaca dva ključna rešenja koja su se izdvojila su **umanjenje poreza i doprinosa na zaradu i oštra kaznena politika za sve koji posluju u neformalnoj ekonomiji**. Poslodavci su ostavili najviše komentara i kritika na račun sive ekonomije, neloyalne konkurencije i rada inspekcijских organa kao i na visoke javne troškove.

„Doprinosi i porez na zarade su visoki, ogromna siva i crna zona koja ima iste cene kao mi koji radimo legalno, vidljivi su, ali su za državu nevidljivi, na svakom ćošku čekaju razni nameti, komunalna preduzeća privredi istu uslugu, u odnosu na stanovništvo, naplaćuju po nekoliko puta većoj ceni i uvek su oni u pravu, pokriveni su odlukama svojih osnivača (grad, opština) i nemoćni ste, inspekcije imaju za zadatak da kazne i da izriču kazne da bi napunili budžet i ispunili normu, a nemaju ulogu preventivnog i savetodavnog delovanja, pa ako privredni subjekt nije ispravio nedostatke u zadanom roku, da se tada kažnjava (sve to utiče na plate zaposlenih koje bi mogle da budu veće i najčešće su i zaslužene, da nema gore nabrojanih i mnogih drugih nameta)“

Vlasnik mikro firme iz Sremskih Karlovaca

„Stalno se povećavaju troškovi firmi koje rade poštujući sve zakonske propise, a ovo pitanje minimalne cene rada uopšte ne dotiče nelegalne poslodavce“

Vlasnik preduzeća koji zapošljava 90 radnika iz Beograda

“Neophodno je da država učestvuje i pomogne domaća preduzeća, da im da podsticaj koji daje stranim ulagačima, da umani suvišne troškove, produži rok za uplatu pdv-a (ili da se isti plaća kada se naplati, pa bi se na taj način i neplatiše dovele u red), da uvede službu ili ovlasti banku da u kratkom roku povuče sredstva sa računa neplatiše. Takođe, da se ukine višak papirologije (koji firmama oduzima dragoceno vreme od poslovanja!) tako što bi se razne službe umrežile. Država bi na ovaj način smanjila i svoje troškove, ubrzala i olakšala procedure a naplata pdv-a i poreza bi bila značajno veća. “

Vlasnik mikro firme iz Beograda

„Kada bi sve firme (i Opštine i ostale državne institucije) izmirivali svoje obaveze, ne bi se ni pričalo o “minimalcu” već o poboljšanju života. Osnovni uslov je da država obezbedi stvaranje realne ekonomije, “fer uslove” za sve, odnosno da firme koje ne plaćaju obaveze na vreme budu blokirane dok ne izvrše sve svoje obaveze, kao i poštovanje ostalih pravila poslovanja- isti zakon za sve a ko krši zakon da bude kažnjen u kratkom roku. Samo na taj način ćemo dobiti realnu ekonomiju- a ne “ko koga zna” može da radi kako hoće, a onda oni ostali “pošteni” moraju moraju sve troškove države da plaćaju. „

Vlasnik hotela iz Beograda

„...u oblasti kojom se ja bavim OGROMAN problem je SIVA EKONOMIJA, nelojalna konkurencija i drastično kršenje Zakona o oglašavanju jer televizije čija sedišta su u inostranstvu (prekogranični kanali) u Srbiji rade na crno.Nisu poreski obveznici i sve reklame koje se emituju nigde se ne evidentiraju,na njih se ne plaća pdv,radnici nisu prijavljeni...“

Direktor firme u oblasti medija

„Veća finansijska disciplina na tržištu Srbije: plaćanje PDV-a na naplaćene fakture. Na taj način bi se povećala likvidnost poslodavaca i mogućnost isplata svih obaveza među koje spadaju i zarada radnika. Povećala bi se i efikasnost u poslovanju, što doprinosi većoj zaradi kompanijama i mogućnost povećanja zarada radnicima. Država bi tada direktno bila zainteresovana da učesnici u platnom prometu na vreme izvršavaju svoje obaveze plaćanja“

Vlasnik tekstilnog preduzeća iz Beograda

Od ostalih rešenja koja po mišljenju poslodavaca mogu značajnije uticati ne samo na rast minimalne cene rada, već na ukupan privredni ambijent u Srbiji njihovi predlozi se mogu podeliti u tri osnovne kategorije :

- 1. Bezkompromisna borba protiv “rada na crno”**
- 2. Smanjenje visokih budžetskih troškova javnih institucija i preduzeća**
- 3. Zakonodavni okvir**

Bezkompromisna borba protiv “rada na crno”

- Oštra kaznena politika za poslodavce koji deo zarade isplaćuju zaposlenima na ruke bez plaćanja poreza i doprinosa;
- Neselektivan rad poreske uprave, tržišne inspekcije i inspekcije za rad i radne odnose;
- Drastično povećati kazne za fizička lica koja obavljaju delatnost a nisu registrovani kao pravno lice i time stvaraju nelojalnu konkurenciju.

Smanjenje visokih budžetskih troškova javnih institucija i preduzeća

- Smanjenje troškova svih budžetskih korisnika, iz javnih preduzeca, smanjenje odliva kapitala itd...
- Smanjenje visokih i nerazumnih nameta države;
- Smanjenjem stope poreza i doprinosa na zarade i povećanjem neoporezivog dela zarade kompanije bi se rasteretile fiskalnih davanja prema državi I mogle bi da taj deo sredstava usmere na povećanje neto zarade zaposlenih;
- U različitim opštinama na teritoriji RS ne primenjuju se svi porezi podjednako što dovodi do toga da su neke firme u povlašćenom položaju u odnosu na druge a i ne priznaju se olakšice za ekološku taksu za firme koje su naprednije i manji su zagadjivači od drugih (uraditi klasifikaciju i prema tome urediti visinu stope);
- smanjenje glomaznog birokratskog aparata i ukidanje plata članovima upravnih i nadzornih odbora u javnim preduzećima;
- smanjenje poreza na imovinu, umanjenje državih enormnih zahvatanja, obavezno članstvo i članarina u Privrednoj komori Srbije, umanjenje taksi, cene goriva u Srbiji najveće u ovom delu Evrope...

Zakonodavni okvir

- Promena tretmana određenih beneficija zaposlenima. Trenutno skoro sve beneficije imaju karakter zarade i s tim u vezi velika troškove poreza i doprinosa.

- Uvođenjem olakšica u ovom segmentu, poslodavci bi se lakše i više opredeljivali da uvećaju davanja zaposlenima čime bi se popravio njihov socijalno ekonomski status (npr. topli obrok neoporeziv do određenog iznosa, regres, neka davanja u robi, pokloni i nagrade u robi do nekog iznosa i slično);
- Minimalna cena rada bi trebalo da se izjednači sa neoporezivim iznosom zarade, ili bar da se veže proporcionalno. Na primer 80% brutirane minimalne cene rada da bude neoporezivo. Na ovaj način se stvar amehanizam kojim se postiže da interes zakonodavca nije isključivo na jednoj strani;
- Veća finansijska disciplina na tržištu Srbije: plaćanje PDV-a na naplaćene fakture;
- Usklađivanje rasta troškova i rasta valuta;
- Povoljnije kreditne linije za privrednike;
- Prekinuti praksu uslovljavanja preduzetnika da imaju minimum tri zaposlena da bi dobili određene licence;
- Uticati na kvalitetniju stručnost i produktivnost radne snage;
- Olakšati otpuštanje radnika koji ne ispunjavaju ni osnovne norme ponašanja i efikasnosti;
- Ukidanje obaveze umanjenja za rad od 10% za preduzeća koja posluju sa više od 50% državnog kapitala.

УНИЈА
ПОСЛОДАВАЦА
СРБИЈЕ

UNIJA POSLODAVACA SRBIJE

Stevana Markovića 8, 11080 Beograd, Zemun

Telefon 011/ 3160 248, faks 011/2610 988

www.poslodavci.rs

info@poslodavci.rs